

provincie **HOLLAND**
ZUID

Verslag

Contact
W. Croes
w.croes@pzh.nl

Vergadering van
Horen gemeente Vlaardingen,
Schiedam en Midden Delfland

Vergaderdatum
19 februari 2020

Datum
27 februari 2020
Ons kenmerk
PZH-2020-723793651
DOS-2019-0003043

Aanwezig
Anne Koning, gedeputeerde RO
Willemien Croes, provincie Zuid-Holland
Guido Custers, Gasunie
Leden van de gemeenteraden van Vlaardingen,
Schiedam en Midden-Delflandt

Kopie aan
Gemeenteraden van Vlaardingen, Schiedam en Midden
Delfland Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

1 Inleiding

Na een korte inleiding van de gedeputeerde Anne Koning, verzorgen Guido Custers namens de Gasunie en Willemien Croes van de provincie een korte presentatie. Voorts zijn Liesbeth Siesling van de Gasunie en Jeanine Zwolve namens de provincie aanwezig om eventuele vragen te beantwoorden. Vanuit de gemeenten Schiedam, Vlaardingen en Midden -Delfland zijn diverse raadsleden aanwezig.

2 Presentatie

In de presentatie wordt ingegaan op wat het project inhoudt, waar de warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag komt te liggen en wie de initiatiefnemer is. Aangegeven wordt dat dit project een voornemen is van LdM C.V. en deel uit maakt van een groter project dat door de initiatiefnemer sinds kort WarmtelinQ wordt genoemd. Ook de voorgeschiedenis en het doorlopen keuzeprocess om tot een voorlopig tracé te komen, wordt toegelicht. De presentatie zoomt in op het besluit van PS tot het opstellen van een Provinciaal Inpassingsplan (PIP), het toepassen van de Provinciale Coördinatie-regeling (PCR) en het uitvoeren van een mer-procedure. Het PIP omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag. In het PIP zal worden gezorgd dat aansluiting van lokale distributienetten juridisch mogelijk blijft. Er wordt uitgelegd welke vergunningen in de PCR meegaan, maar dat de gemeenten, het Hoogheemraadschap en Rijkswaterstaat het bevoegd gezag voor de vergunningverlening blijven. De provincie verzorgt “alleen” het coördinatieproces zodat alle vergunningen en het PIP gelijk op lopen. In de presentatie wordt toegelicht dat voor het project een Milieueffectrapportage nodig is en waarom dat een Combi-MER wordt (Plan-MER en Project-MER). Tot slot wordt inzicht gegeven in de planning, het communicatieproces en de daarbij geplande momenten van inspraak. De planning is gericht op start bouw in 2021 zodat in 2023 warmte geleverd kan worden.

3 Uitvoering

Om een beeld te schetsen van de impact die de uitvoering zal hebben, wordt een Youtube-filmpje getoond van Eneco over de aanleg van Leiding over Noord.

Via deze link is het filmpje te bekijken: <https://www.youtube.com/watch?v=40uw19C3vm0>

4 Vragen- en reactieronde:

Hieronder een overzicht van de gestelde vragen en antwoorden per gemeente:

Vlaardingen:

Opmerking vooraf: de provincie hoort nu de leden van de gemeenteraad, niet de gemeenteraad als geheel. Klopt dat wel?

De provincie heeft alle zes gemeenteraden een brief gestuurd (24 januari 2020, kenmerk PZH-2020-722635744) over hoe en wanneer de provincie uitvoering wil geven aan het horen van de gemeenteraden. De griffie van Vlaardingen heeft deze brief in het algemene vergadersysteem van de raad geplaatst. In principe is hiermee de gehele raad geïnformeerd over de bedoeling en het moment van de bijeenkomst (net als de overige gemeenteraden). De ervaring leert dat men binnen de fracties vaak afspreekt wie ergens heen gaat, zodoende waren er vanuit Vlaardingen 1 lid van CDA, 1 lid van D66, 1 lid van VVD, 1 lid van PvdA, 1 lid van Leefbaar Vlaardingen/VV2000 en 1 steunraadslid van BVV aanwezig. Hiermee is voldaan aan de hoorplicht. Dat 'horen' omtrent een PIP is echter vormvrij, dus als de raad alsnog bepaalde zaken of een gezamenlijk standpunt aan de provincie wil meegeven, dan kan dit altijd nog schriftelijk worden nagezonden.

- Hoe lang gaan afsluitingen duren en zijn wegen niet begaanbaar?

De werkzaamheden worden uitgevoerd in afstemming met de gemeente, overlast wordt zoveel mogelijk beperkt en wegen worden niet langer dan noodzakelijk afgesloten. De gebiedscoördinatoren kunnen hierop worden aangesproken.

- Worden fietspaden en wegen gebruikt voor werkwegen?

Ja, waar nodig is dat aan de orde, ook dit gaat in afstemming met de gemeente.

- Wat betekent de aanleg van de leiding voor het groen en in het bijzonder de bomen?

Voor bomen geldt een herplantplicht. Waar mogelijk worden bomen op dezelfde locatie herplant, waar dat niet mogelijk is, vindt elders herplant plaats. Er wordt gewerkt aan een bomenanalyse, waarin de omvang van de kap en de herplantmogelijkheden worden onderzocht. Hierbij wordt de lokale regelgeving gevolgd.

- Is de leiding een aftakking van Leiding over Noord?

Ja, dat klopt. De leiding begint in Vlaardingen als aftakking van de bestaande Leiding over Noord.

- Wanneer is inbreng vanuit de gemeente mogelijk?

Er is een projectgroep waarin alle concept-stukken voor het PIP en de PCR ambtelijk worden afgestemd. Een voorontwerp-PIP wordt met de gemeenten gedeeld en daarna zal een ontwerp-PIP ter inzage worden gelegd, waar eventueel ook gemeenten hun zienswijze op kunnen indienen. Volgens de planning zal dat in Q3 2020 zijn.

- Wat is de aanvoertemperatuur en wat is de retourtemperatuur in de leiding?

De aanvoertemperatuur is 120° Celsius, in de retourleiding is deze 70° Celsius.

- Welke restricties gaan er gelden voor de gronden en hoe worden eigenaren schadeloos gesteld als de leiding door hun grond komt?

Binnen de beschermingszone mogen geen diep wortelende bomen worden geplant of worden geheid. Overig groen en andere functies die geen effect hebben op de ondergrond zijn in principe gewoon mogelijk. Qua vergoedingen wordt de Belemmeringenwet privaatrecht toegepast.

- Wordt dit project aangemeld als prioritair project voor de stikstofdepositie vanwege het belang voor de energietransitie?

Daar wordt nog over nagedacht. Vooral nog ligt de focus op het zorgen dat er überhaupt stikstofruimte te verdelen valt.

- Hoe zit het met de kosten en risico's voor de gemeente?

Gasunie sluit hiervoor met elke gemeenten een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) en een uitvoeringsovereenkomst (UVOK). Hierin is onder andere geregeld dat de ambtelijke kosten die aan het project zijn gerelateerd, door Gasunie worden vergoed. Hierin worden ook afspraken vastgelegd hoe om te gaan met eventuele schade tijdens de werkzaamheden.

- Wanneer wil de Gasunie uiterlijk weten waar in de gemeente (extra) T stukken gewenst zijn? De locaties van T-stuk/WOS zijn in samenspraak met de ambtenaren bepaald, maar Gasunie is bereid om eventueel enkele extra T-stukken te plaatsen om meerdere opties voor de toekomst te hebben. Gasunie hoort graag uiterlijk in Q3 2020 waar extra T-stukken gewenst zijn om zodoende toekomstige wijken op de warmte te kunnen aansluiten. Dit is uiteraard ook van belang voor de haalbaarheid van het project.

- Wie gaat de leidingen beheren en exploiteren en wie verzorgt de distributie?

Na aanleg gaat de Gasunie (op aanwijzing van het Rijk) de leiding als onafhankelijk netbeheerder beheren en exploiteren. Gasunie zal dus niet de partij zijn die warmte gaat invoeren of leveren. Welke partijen dat zullen worden, wordt door elke gemeente zelf bepaald als die het lokale warmtenet op de leiding wil gaan aansluiten.

- Kunnen lokale bronnen zoals geothermie, ook aansluiten?

Ja dat kan. Ook lage temperatuurbronnen, zoals geothermie kunnen op het warmtenet worden aangesloten en daardoor indirect ook op WarmtelinQ.

Midden-Delfland

Gemeente Midden Delfland geeft aan dat veel vragen al zijn beantwoord via de beantwoording van vragen van de gemeente Vlaardingen. In aanvulling daarop pleit de gemeente voor een toekomstig T-stuk c.q. aftakking richting Schipluiden en worden de volgende vragen gesteld:

- Voorziet het project in een aansluiting op Westlandse tuinbouw, incl. de geothermieputten? *Nee, zoals bekend valt de aansluiting naar het Westland buiten de scope van dit PIP en de PCR, maar maakt wel deel uit van de opdracht die Gasunie van het ministerie van EZK heeft gekregen. Die aansluiting verkeert thans in de onderzoeksfase. Op voorhand lijkt het technisch mogelijk om daarop lokale geothermiebronnen aan te sluiten en de temperatuurverschillen binnen het systeem te overbruggen.*

- Hoe zit het met de kosten en risico's voor de gemeente, ook bij eventuele schade?
Gasunie sluit hiervoor met elke gemeenten een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) en een uitvoeringsovereenkomst (UVOK). Naast de afspraken over de vergoeding van ambtelijke kosten, staan daarin ook afspraken over schadevergoedingen. Hierin worden ook afspraken vastgelegd hoe om te gaan met eventuele schade tijdens de werkzaamheden.
- Wordt het fietspad langs de A4 afgesloten en hoe gaat de verdere uitvoering?
Ja, dat zal noodzakelijk zijn. Alle werkzaamheden zullen in afstemming met de gemeente worden uitgevoerd en het fietspad wordt niet langer dan noodzakelijk afgesloten, maar overlast is niet te voorkomen omdat soms op meerdere plekken tegelijk moet worden gewerkt.
- Welke risico's zijn er aan de leiding verbonden?
De risico's zijn beperkt omdat het niet om een brandbare of explosieve stof gaat, maar uiteraard worden er wel beschermingsmaatregelen getroffen vanwege de hoge temperatuur van het water.

Schiedam

- Is het mogelijk dat het warmtesysteem kan uitvallen?
Aangezien warmte een technisch bewezen technologie is, is de kans op complete uitval nihil, maar voor het geval dat voorziet het systeem wel in lokale back-up mogelijkheden.
- Wordt al het groen dat verdwijnt, ook weer terug geplant?
De bovengrondse herinrichting wordt in samenspraak met de gemeente bepaald. In principe wordt uitgegaan van herplant en terugkeer van groen, met uitzondering van diep wortelende bomen. Die zullen in overleg met de gemeente elders worden herplant.
- Voor het gebied rondom de A4 is door een landschapsarchitect net een groenplan opgesteld. Gemeente stelt voor dat WarmtelinQ bij de toekomstige herinrichting van dit plan uitgaat en niet zelf weer iets nieuws gaat bedenken.
Deze goede suggestie wordt zeker opgepakt.
- Kan er apparatuur worden geplaatst om eventuele schade aan gebouwen te kunnen meten?
Gasunie voert voorafgaand aan en na afloop van de werkzaamheden nulmetingen uit. Daar waar nodig en in overleg met de gebouweigenaar, zal er meetapparatuur geplaatst worden gedurende de werkzaamheden.
- De gemeente heeft negatieve ervaringen met dubbel ruimtegebruik, zoals bij het tunneldak van de A4 en vraagt zich daarom af of dat wel gaat werken.
Gasunie en de provincie denken van wel. In de eerste plaats is de situatie voor de warmteleiding niet goed vergelijkbaar met het tunneldak voor de A4. Voor zover nu bekend hoeven er in het PIP geen bestaande functies te worden wegbestemd. Dat betekent dat de huidige bestemmingen uit de gemeentelijke bestemmingsplannen gehandhaafd blijven. Door de dubbelbestemming worden de gebruiksmogelijkheden binnen een zone van in totaal circa 10 m breed wel enigszins beperkt ter bescherming van de leiding. In deze zone mogen in principe geen diep wortelende bomen worden geplant, mag niet worden geheid of op andere wijze de grond diep geroerd.

- In het gebied is de grond nogal gevarieerd van samenstelling en draagkracht. Hoe groot is de kans op verzakkingen en welke soort leidingen worden gebruikt?

Gasunie meldt dat er stalen leidingen worden gebruikt voorzien van een PUR/PE isolatie. Bij de boringen zijn het dubbelwandige leidingen (staal in staal). De kans op verzakken is bij de omvang van zulke grote stijve stalen leidingen nihil.

- Hoe zit het met de kosten en risico's voor de gemeente, ook voor de herinrichting en het onderhoud? De gemeente wil graag inzicht in de afspraken hierover vanwege negatieve ervaringen na de aanleg van de Hoekse lijn.

Gasunie sluit hiervoor met elke gemeenten een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) en een uitvoeringsovereenkomst (UVOK). Naast de afspraken over de vergoeding van ambtelijke kosten, staan daarin ook de afspraken over de bovengrondse herinrichting en schadevergoedingen. De kosten voor het onderhoud van de leiding komen voor rekening van Gasunie. De leiding ligt ondergronds en de bovengrondse delen boven het traject, werkstroken en overige werkerreinen worden hersteld/herplant. De kosten voor aanleg van WOSSen en distributienetten zijn een aangelegenheid voor de gemeente en de partij die de distributienetten aanlegt in de gemeente. Het is aan de gemeente om deze partij te selecteren en daar afspraken mee te maken.

- De bewoners langs de A4 verdienen extra aandacht, vanwege overlast die ze hebben gehad van de A4 en nu komt dit weer langs.

Gasunie en provincie beamen dit punt. De leiding Vlaardingen – Den Haag zal in zijn geheel worden aangelegd en daarvoor zal ook op verschillende locaties tegelijk moeten worden gewerkt. Dit maakt goede communicatie met de omgeving extra belangrijk. Mede daarom heeft Gasunie voor elke gemeente een aparte omgevingscoördinator aangesteld, die dit proces in goede banen zal gaan leiden. De gegevens van deze coördinatoren staan op de website van WarmtelinQ.

- Door de aanleg van de A4 is er wateroverlast ontstaan op de landbouwgronden aldaar. Kan dit ook optreden bij de aanleg van deze leiding?

Dergelijke overlast wordt niet verwacht omdat de diameter van de warmteleiding veel beperkter is dan de tunnelbak van de A4. Voor het project wordt een watertoets uitgevoerd. Daarin worden de effecten op de totale waterhuishouding beschreven. Deze wordt opgesteld in samenwerking met het Hoogheemraadschap, die bij het project betrokken is vanuit haar vergunningverlenende rol.

- Op basis van welke factoren is het tracé gekozen?

Eneco is in 2014 begonnen met een deskstudie met daarin allerlei tracés. Via een intensief ontwerpproces is, in samenspraak met en na input van de gemeente en andere stakeholders, uiteindelijk getrechterd naar het huidige voorlopig voorkeurstracé. Dit tracé wordt in het MER nog eenmaal op zijn merites beoordeeld en vergeleken met een alternatief tracé.

- Hoe is de aanlegmethode van open ontgraving tot persen/boren voor het tracé bepaald?

Uitgangspunt is open ontgraving, maar op plekken waar dat niet mogelijk was (vanwege ruimtegebrek of bovengrondse functies), is gekeken naar boring, en daarna, naar persing (oplopend in prijs).

- Kunnen de verslagen van de bijeenkomsten met de andere raden worden gedeeld?

Deze zullen na definitief worden op de website worden geplaatst.

5 Afsluiting

De voorzitter wethouder Ooijevaar dankt iedereen voor zijn/haar inbreng en sluit de bijeenkomst.